XORAZM VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

XORAZM VILOYATIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BO'YICHA MA'LUMOT

2023- yil 1- may holatiga koʻra
(fermer va dehqon xoʻjaliklarisiz)

Ma'lumotlar Oʻzbekiston Respublikasi
Adliya Vazirligi Davlat xizmatlari markazi
ma'lumotlar bazasi asosida shakllantirildi

So‘nggi yillarda hukumatimiz tomonidan mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, faol tadbirkorlik, innovatsion g‘oyalar va bunyodkorlik salohiyatini qo‘llab-quvvatlash orqali aholiga munosib hayot sharoitlarini yaratish, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, bandlikni ta’minlash bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirib kelinmoqda.

Xususan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakatimiz iqtisodiyotining asosiy bo‘g‘ini hisoblanib, bugungi kunda mazkur sohani jadallik bilan rivojlantirish, tadbirkorlar faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, ularning safini yanada kengaytirish va rag‘batlantirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilyapti.

Jumladan, 2023- yil 1- may holatiga viloyatimizda faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning soni (fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari) 25 551 tani tashkil etdi (ulardan kichik korxona va mikrofirmalar 22 380 ta).

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risida umumiy ma’lumotlar

(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari, 1- may holatiga ko‘ra, birlikda)

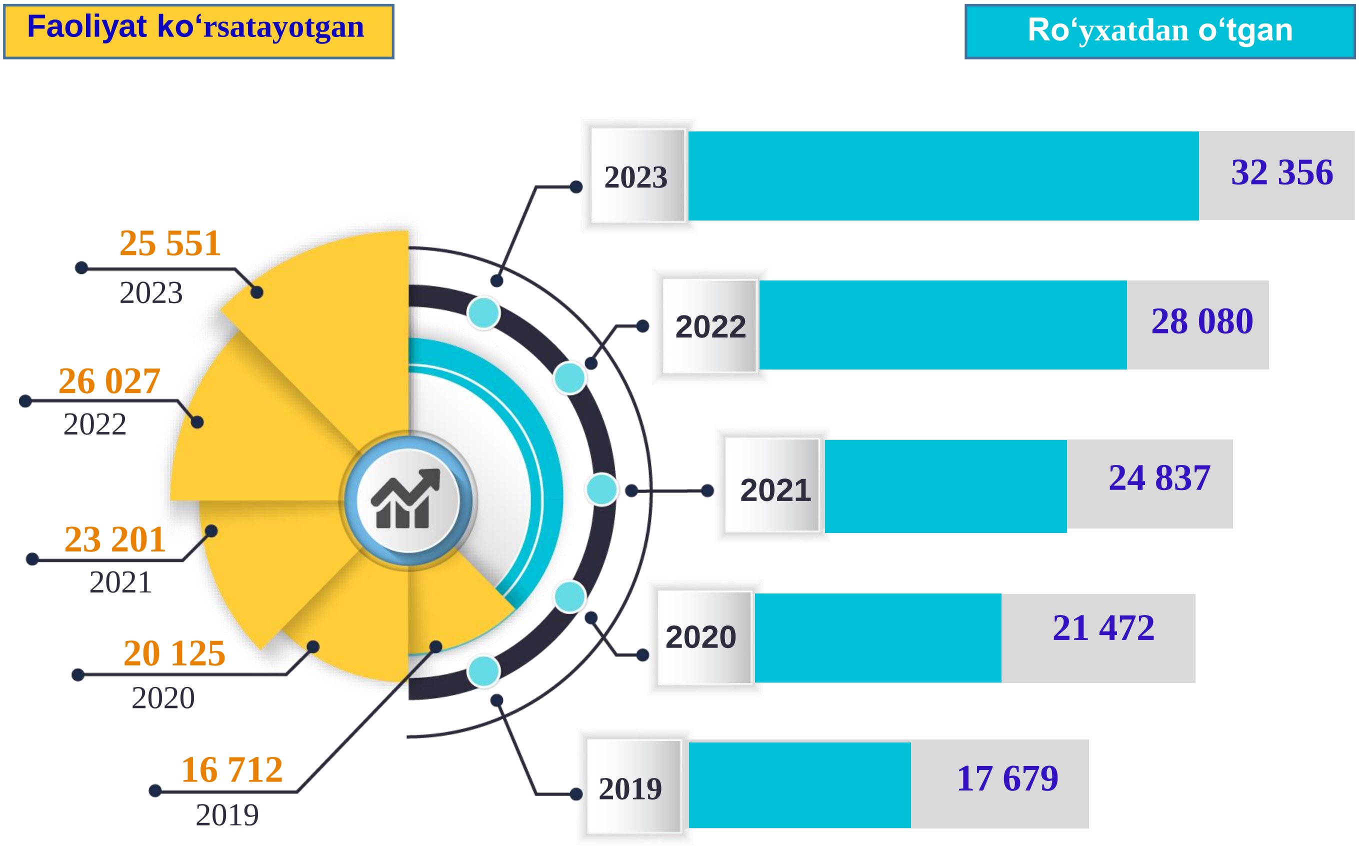

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar

2023- yil yanvar-aprel oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

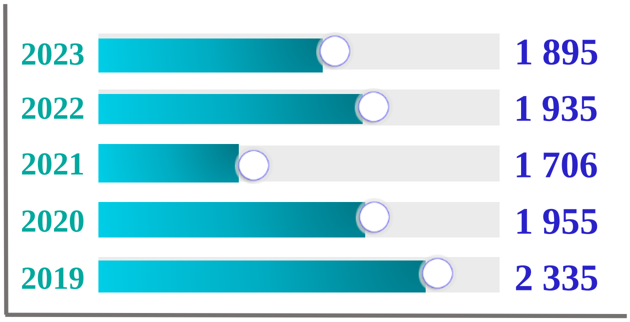

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

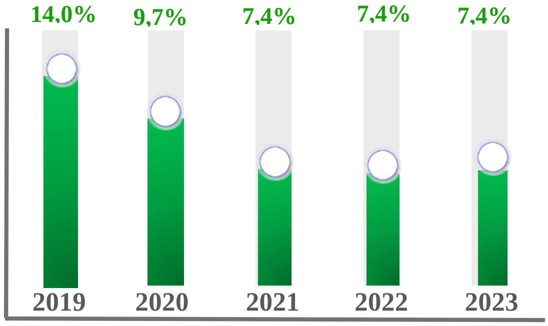

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Faoliyat turi	Soni	Foiz
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	193	7,1%
Sanoat	323	7,9%
Qurilish	75	4,3%
Savdo	800	9,8%
Tashish va saqlash	128	12,7%
Yashash va ovqatlanish	100	6,6%
Axborot va aloqa	57	15,5%
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	30	5,1%
Boshqa turlar	189	3,5%

2023- yil yanvar-aprel oylarida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni oxirgi uch yil mobaynida 189 taga ko‘payganligini ko‘rish mumkin.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha oxirgi uch yil mobaynida ma’suliyati cheklangan jamiyatlar 232 taga, xususiy korxonalar 80 taga ko‘paygan.

Hududlar kesimida

Shovot t.	270	15,9%	Gurlan t.	130	7,6%
Urganch sh.	251	5,1%	Xiva sh.	110	5,5%
Urganch t.	173	6,3%	Yangibozor t.	98	7,7%
Qo‘shko‘pir t.	162	8,4%	Xiva t.	98	5,6%
Yangiariq t.	160	10,5%	Xonqa t.	94	4,7%
Hazorasp t.	145	9,2%	Tuproqqal’a t.	60	8,3%
Bog‘ot t.	144	8,3%			

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

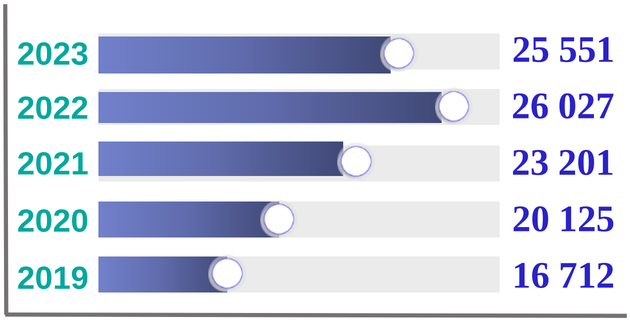

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

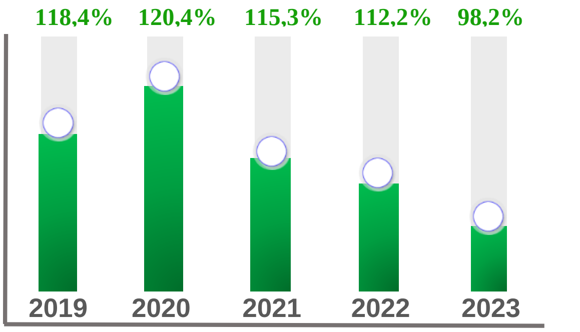

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

2 701

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

4 102

Sanoat

1 736

Qurilish

8 187

Savdo

1 009

Tashish va saqlash

1 510

Yashash va ovqatlanish

368

Axborot va aloqa

585

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

5 353

Boshqa turlar

2023- yil 1- may holatiga faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni 2019- yilning mos davriga nisbatan 8 839 taga oshganligini quyidagi sohalarda korxonalar sonining sezilarli o‘sishi bilan ifodalash mumkin: savdo – 4 474 tadan 8 187 taga (o‘sish 3 713 ta), qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 1 209 tadan 2 701 taga (o‘sish 1 492 ta), sanoat – 2 808 tadan 4 102 taga (o‘sish 1 294 ta).

Hududlar kesimida

Urganch sh.	4 875	Gurlan t.	1 714
Urganch t.	2 756	Shovot t.	1 700
Xiva sh.	2 001	Hazorasp t.	1 578
Xonqa t.	1 999	Yangiariq t.	1 520
Qo‘shko‘pir t.	1 923	Yangibozor t.	1 268
Xiva t.	1 751	Tuproqqal’a t.	724
Bog‘ot t.	1 742		

Yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-aprel oylarida, birlikda

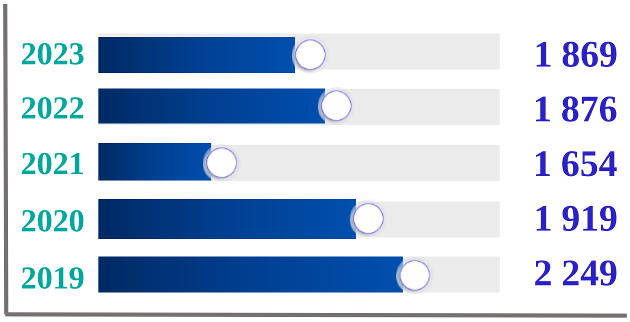

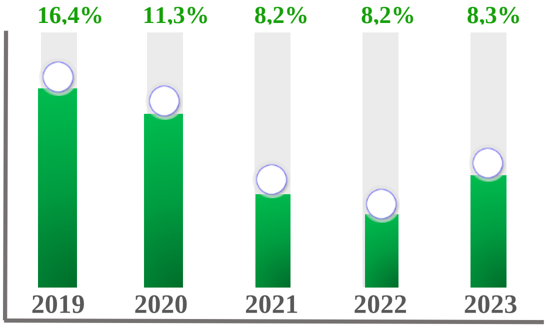

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Faoliyat turi	Soni	Foizda
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	193	7,2%
Sanoat	323	7,9%
Qurilish	75	4,3%
Savdo	800	9,8%
Tashish va saqlash	127	12,6%
Yashash va ovqatlanish	100	6,7%
Axborot va aloqa	57	16,2%
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	30	6,0%
Boshqa turlar	164	6,7%

Davlatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlariga qulay shart-sharoitlar yaratib berish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida, yildan-yilga ularning investitsiya va ishbilarmonlik muhiti yaxshilanib borayotgani namoyon bo‘lmoqda. 2023- yil yanvar-aprel oylarida yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari soni 1 869 ta bo‘lib, shundan:

- mikrofirmalar va kichik korxonalar 1 866 tani;
- yirik korxonalar 3 tani tashkil etdi.

Hududlar kesimida

Shovot t.	269	18,2%
Urganch sh.	236	5,6%
Urganch t.	172	6,9%
Qo‘shko‘pir t.	162	9,5%
Hazorasp t.	143	10,5%
Bog‘ot t.	143	9,4%
Gurlan t.	129	8,6%
Yangiariq t.	160	11,9%
Xiva sh.	109	5,9%
Yangibozor t.	98	8,8%
Xiva t.	97	6,2%
Xonqa t.	93	5,2%
Tuproqqal’a t.	58	9,5%

5 Faoliyat ko'rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari to'g'risida ma'lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

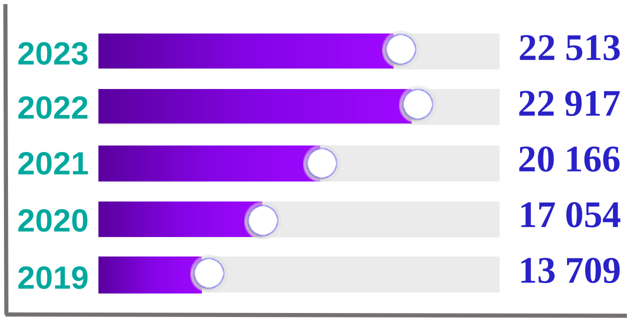

Yillar kesimida o'sish sur'ati (foizda)

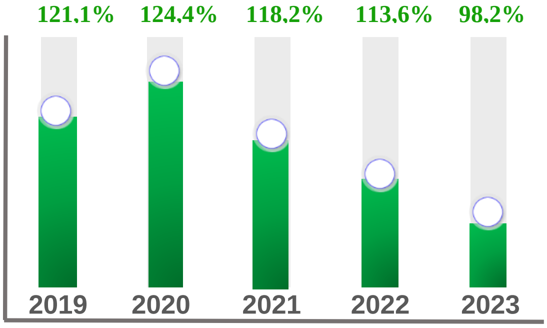

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

2 679

Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi

4 099

Sanoat

1 734

Qurilish

8 187

Savdo

1 007

Tashish va saqlash

1 497

Yashash va ovqatlanish

351

Axborot va aloqa

504

Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko'rsatish

2 455

Boshqa turlar

Faoliyat ko'rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari soni 2023- yil 1- may holatiga 22 513 taga yetib, 2019- yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 164,2 foizni tashkil etdi (8 804 ta). Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo'ldi: savdo – 36,4 foiz, sanoat – 18,2 foiz, qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi – 11,9 foiz, qurilish – 7,7 foiz, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar – 6,6 foiz, tashish va saqlash – 4,5 foiz, axborot va aloqa – 1,6 foiz, sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish – 2,2 foiz, boshqa turlari – 10,9 foiz.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	4 196	Gurlan t.	1 499
Urganch t.	2 496	Shovot t.	1 476
Xiva sh.	1 853	Hazorasp t.	1 361
Xonqa t.	1 781	Yangiariq t.	1 344
Qo'shko'pir t.	1 705	Yangibozor t.	1 108
Xiva t.	1 556	Tuproqqal'a t.	610
Bog'ot t.	1 528		

Yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-aprel oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

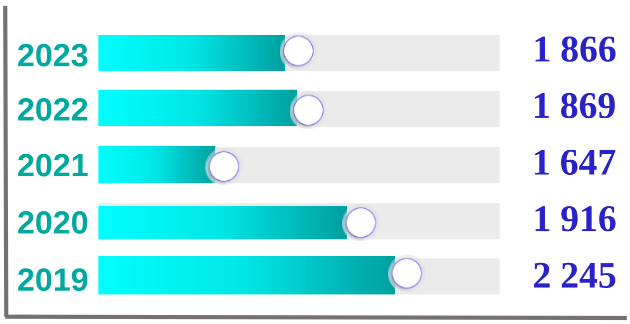

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

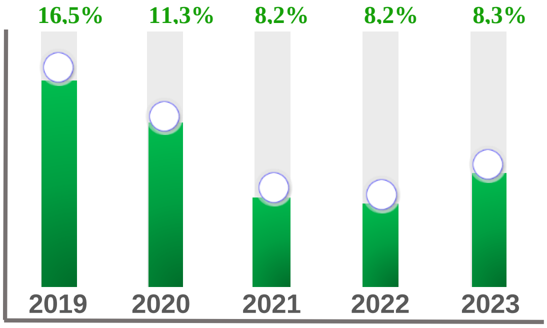

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

193
6,7%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

323
7,5%

Sanoat

75
3,7%

Qurilish

800
10,1%

Savdo

127
14,5%

Tashish va saqlash

100
6,3%

Yashash va ovqatlanish

57
16,6%

Axborot va aloqa

30
6,4%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

161
6,7%

Boshqa turlar

Mamlakat iqtisodiyotining “sog‘lomligi”ni baholashning muhim omili – kichik biznes subyektlarining samarali faoliyat ko‘rsatishi bo‘lib, bu uning moslashuvchanligi va doimiy o‘zgaruvchan iqtisodiy vaziyatlarga moslasha olish ko‘rsatkichidir.

2023- yil yanvar-aprel oylarida savdo sohasida yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari soni 2022- yilning mos davriga nisbatan 615 tadan 800 taga (o‘sish 185 taga), tashish va saqlashda – 72 tadan 127 taga (o‘sish 55 taga), yashash va ovqatlanishda – 83 tadan 100 taga (o‘sish 17 taga) ko‘paydi.

Hududlar kesimida

Shovot t.	**269**	18,3%	Yangiariq t.	**160**	12,0%
Urganch sh.	**236**	5,7%	Xiva sh.	**109**	5,9%
Urganch t.	**171**	6,9%	Xiva t.	**97**	6,3%
Qo‘shko‘pir t.	**162**	9,5%	Yangibozor t.	**96**	8,7%
Hazorasp t.	**143**	10,6%	Xonqa t.	**93**	5,2%
Bog‘ot t.	**143**	9,4%	Tuproqqal’a t.	**58**	9,6%
Gurlan t.	**129**	8,6%			

Faoliyat ko'rsatayotgan kichik biznes subyektlari to'g'risida ma'lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

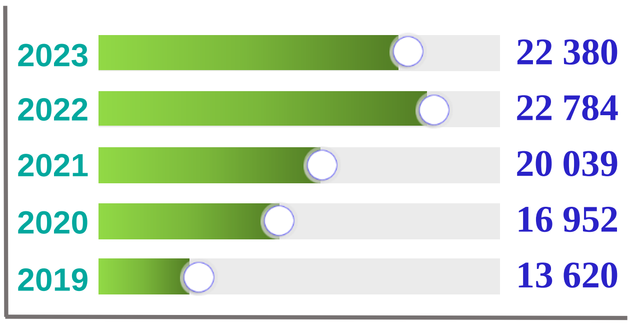

Yillar kesimida o'sish sur'ati (foizda)

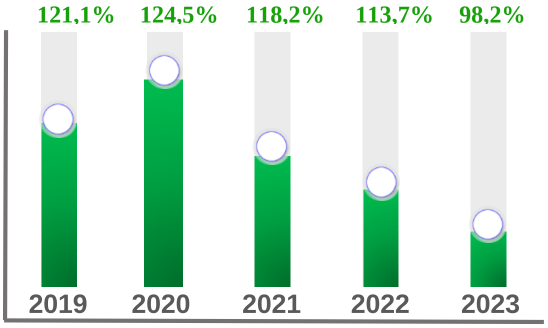

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	2 672
Sanoat	4 069
Qurilish	1 717
Savdo	8 165
Tashish va saqlash	1 001
Yashash va ovqatlanish	1 497
Axborot va aloqa	350
Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko'rsatish	503
Boshqa turlar	2 406

Hududiy kesimda eng ko'p kichik biznes subyektlari Urganch shahrida (18,5 foiz), Urganch tumani (11,1 foiz), Xiva shahri (8,3 foiz), Xonqa (7,9 foiz) va Qo'shko'pir (7,6 foiz) tumanlarida faoliyat ko'rsatmoqda. Ushbu hududlarda jami kichik biznes subyektlari sonining 77,2 foizi faoliyat ko'rsatmoqda.

Ma'lumki ayni paytda kichik biznes subyektlari iqtisodiyotning deyarli barcha tarmoqlarida ilg'or faoliyat yuritmoqda.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	4 144	Bog'ot t.	1 521
Urganch t.	2 480	Shovot t.	1 469
Xiva sh.	1 850	Hazorasp t.	1 354
Xonqa t.	1 772	Yangiariq t.	1 336
Qo'shko'pir t.	1 699	Yangibozor t.	1 100
Xiva t.	1 552	Tuproqqal'a t.	606
Gurlan t.	1 497		

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Gurlan t.	390
Urganch t.	330
Xonqa t.	292
Qo‘shko‘pir t.	273
Xiva t.	228
Yangiariq t.	220
Bog‘ot t.	206
Shovot	192
Yangibozor t.	173
Hazorasp t.	112
Tuproqqal’a t.	111
Xiva sh.	94
Urganch sh.	80

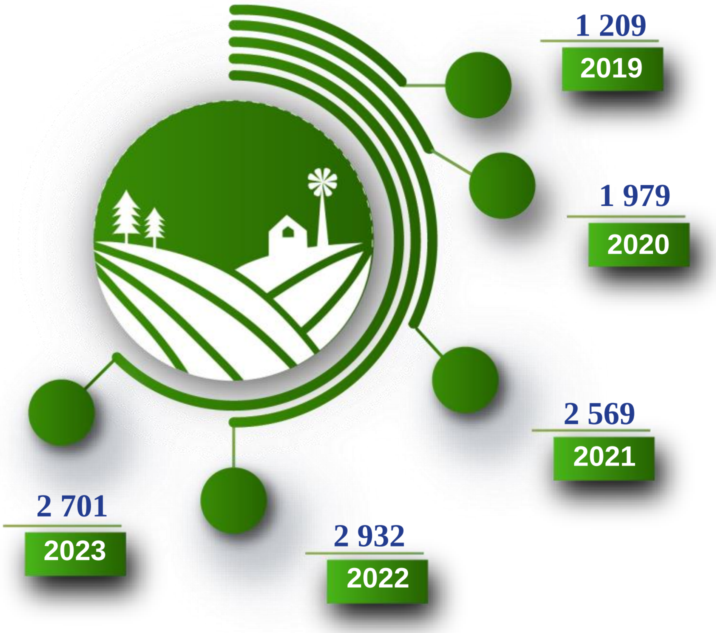

O‘zbekiston Respublikasida mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini ta’minlashga qaratilgan qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning chuqur o‘ylangan strategiyasi izchil amalga oshirilmoqda.

Davlatimiz iqtisodiy va ijtimoiy islohotlarining muhim tarkibiy qismlaridan biri meva-sabzavot yetishtirishga qaratilgan. Bunday yondashuv aholi ehtiyojlarini to‘liq ta’minlash, ularning salomatligini saqlash va bandlik shart-sharoitlarini yaratishda asosiy yo‘nalishlardan biriga aylandi.

Baliq ovlash va akvakultura

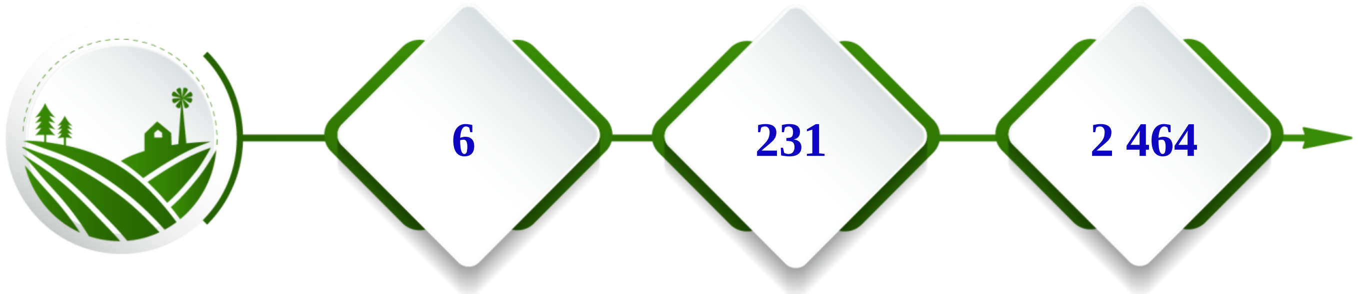

O‘rmonchilik va yog‘och tayyorlash

Dehqonchilik va chorvachilik, ovchilik va bu sohalarda xizmat ko‘rsatish

Sanoat yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	718
Urganch t.	447
Qo‘shko‘pir t.	377
Xonqa t.	373
Xiva sh.	319
Xiva t.	296
Bog‘ot t.	263
Shovot t.	257
Gurlan t.	249
Hazorasp t.	240
Yangiariq t.	227
Yangibozor t.	186
Tuproqqal’a t.	150

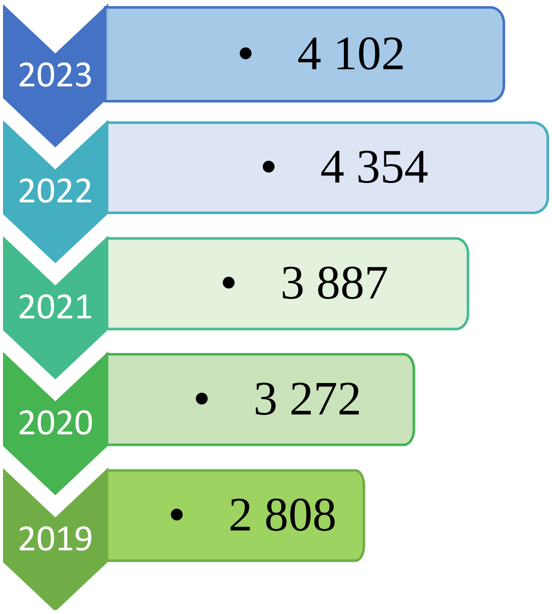

Sanoat tarmog‘i iqtisodiy tarmoqlar ichida eng yuqori salohiyatga ega bo‘lgan tarmoqlardan hisoblanadi. So‘nggi uch yil ichida faoliyat ko‘rsatayotgan sanoat korxonalari sonining o‘sish sur’ati 105,5 foizni tashkil etdi.

Sanoat korxonalari soni jami korxona va tashkilotlarning 16,1 foiz ulushini tashkil etdi. Shundan – 98,0 foizini ishlab chiqarish sanoati (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 94,4 foiz), 0,4 foizini tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash (o‘sish sur’ati 105,9 foiz), 1,2 foizini suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish (o‘sish sur’ati 91,1 foiz) va 0,3 foizini elektr, gaz bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash (o‘sish sur’ati 60,0 foiz) tashkil etgan.

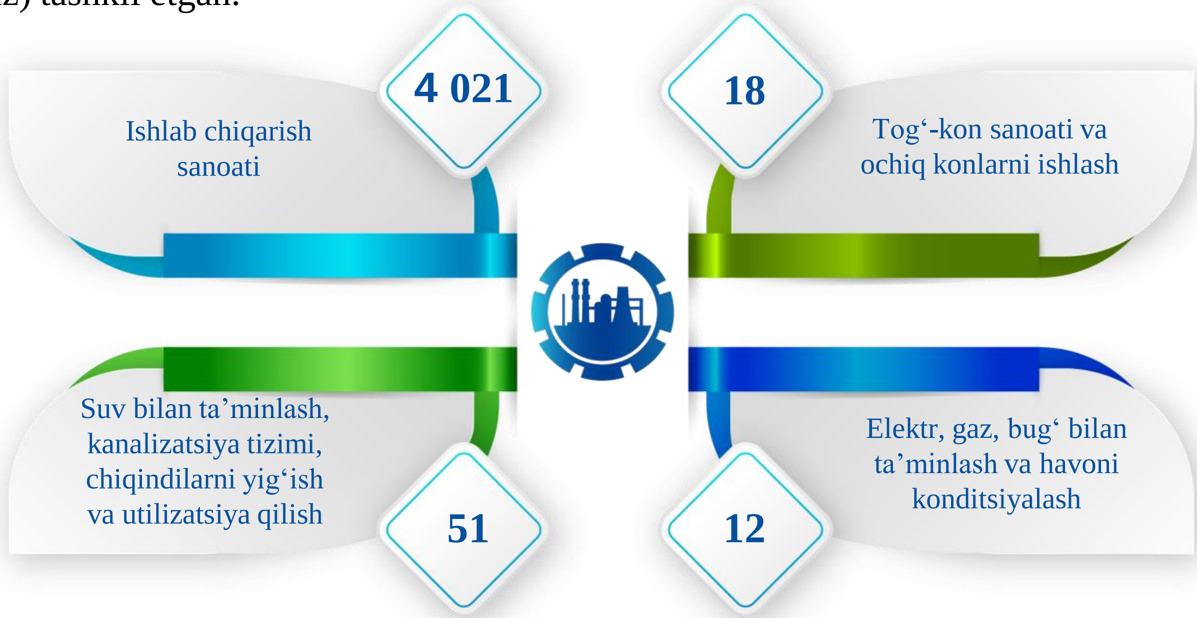

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	388
Xiva t.	234
Urganch t.	215
Xiva sh.	182
Qo‘shko‘pir t.	134
Xonqa t.	120
Shovot t.	101
Yangiariq t.	87
Bog‘ot t.	63
Hazorasp t.	61
Yangibozor t.	56
Gurlan t.	57
Tuproqqal’a t.	38

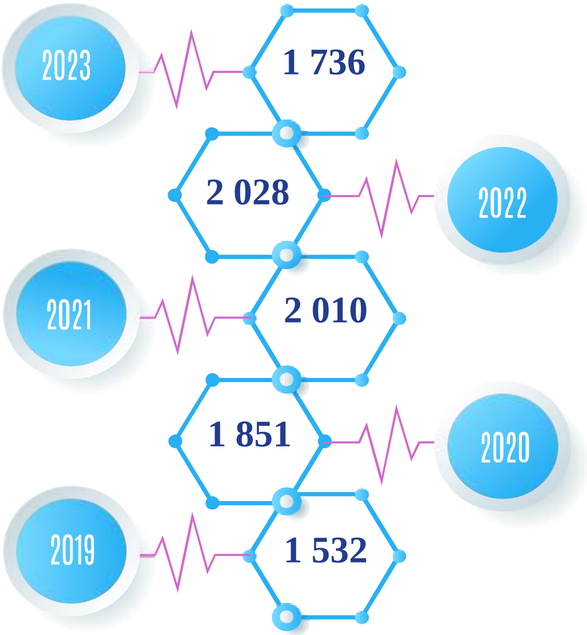

Qurilish sohasining yo‘nalishlari bo‘yicha o‘tkazilgan tahlil shuni ko‘rsatdiki:

- binolar va inshootlar qurish yo‘nalishi 55,8 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 85,7 foizni;
- fuqarolik obyektlarini qurish yo‘nalishi 19,0 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 104,1 foizni;
- ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari yo‘nalishi 25,2 foiz ulushni va 75,4 foiz o‘sish sur’atini tashkil etdi.

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	1 433
Urganch t.	921
Xiva sh.	655
Bog‘ot t	644
Shovot t.	591
Hazorasp t.	601
Qo‘shko‘pir t.	573
Xonqa t.	560
Yangiariq t.	516
Xiva t.	513
Gurlan t.	501
Yangibozor t.	471
Tuproqqal’a t.	208

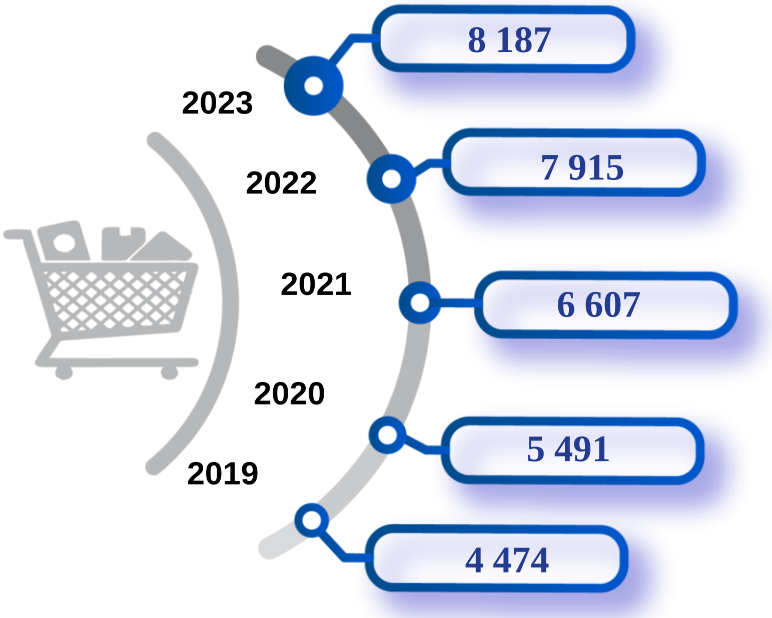

Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, viloyatda faoliyat ko‘rsatayotgan har uchinchi korxona savdo sohasida faoliyat yuritadi, ularning 99,7 foizi yoki 8 165 tasi kichik biznes subyektlariga to‘g‘ri keladi.

Savdo sohasining yo‘nalishlar bo‘yicha taqsimoti quyidagicha:

- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo yo‘nalishi 66,6 foiz ulushni tashkil etgan bo‘lib, 2022- yilning mos davri bilan solishtirilganda o‘sish sur’ati 109,3 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo yo‘nalishi 22,8 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 100,6 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash yo‘nalishi 10,6 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 103,5 foizni tashkil etdi.

867
Avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash

1 868
Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo

5 452
Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	366
Xiva v.	251
Urganch t.	154
Xonqa t.	97
Shovot t.	89
Gurlan t.	87
Yangibozor t.	76
Xiva t.	76
Bog‘ot t.	75
Qo‘shko‘pir t.	71
Yangiariq t.	70
Hazorasp t.	57
Tuproqqal’a t.	41

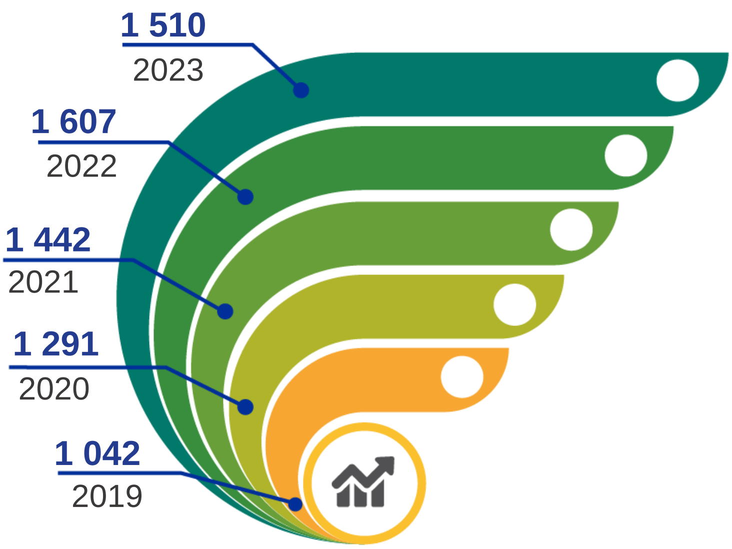

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar o‘sish sur’ati 2019- yilning mos davriga nisbatan 144,9 foizni tashkil etdi. Ushbu xizmatlar sohasi tahlili shuni ko‘rsatdiki:

- mehmonxonalar, turistik oromgohlar, dam olish va ko‘ngilochar parklar yashash bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosiy faoliyati hisoblanib, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning 14,8 foiz ulushini tashkil etdi;

- restoran va buyurtma bo‘yicha oziq–ovqat va ovqat mahsulotlarini yetkazish, oziq-ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosi hisoblanib, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasining 85,2 foiz ulushini tashkil etdi.

224 — Yashash bo‘yicha xizmatlar

1 286 — Oziq- ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar

Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	106
Xiva sh.	50
Xonqa t.	35
Qo‘shko‘pir t.	26
Xiva t.	24
Gurlan t.	23
Urganch t.	22
Shovot t.	20
Yangiariq t.	20
Bog‘ot t.	18
Hazorasp t.	12
Yangibozor t.	9
Tuproqqal’a t.	3

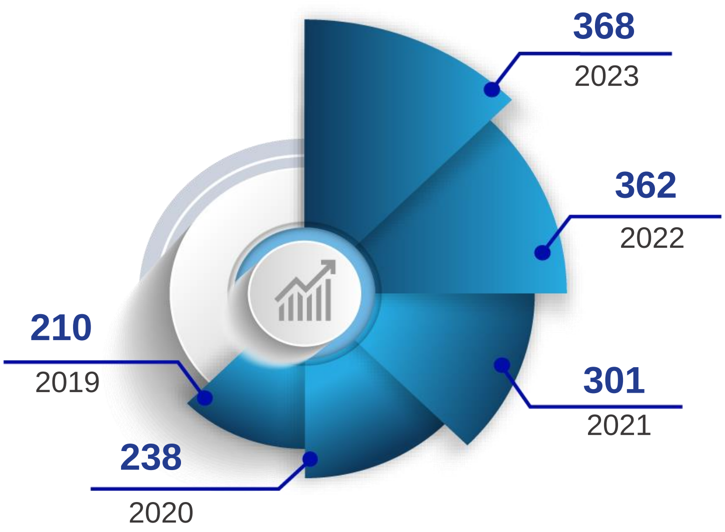

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra noshirlik faoliyati, kino-videofilmlar, televizion dasturlar, fonogrammalar va musiqali yozuvlarni ishlab chiqish yo‘nalishlarida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni axborot va aloqa sohasining 19,6 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 94,6 foizni tashkil etdi.

Dasturlar yaratish bo‘yicha faoliyat va teleko‘rsatuv va radioeshittirishlar hamda aloqa yo‘nalishlaridagi korxonalar soni axborot va aloqa sohasining 36,7 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 98,5 foizni tashkil etdi.

Kompyuter dasturlashtirish va axborot xizmati ko‘rsatish yo‘nalishlarida esa korxonalar soni axborot va aloqa sohasidagi korxona va tashkilotlarning 43,7 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 106,6 foizni tashkil etdi.

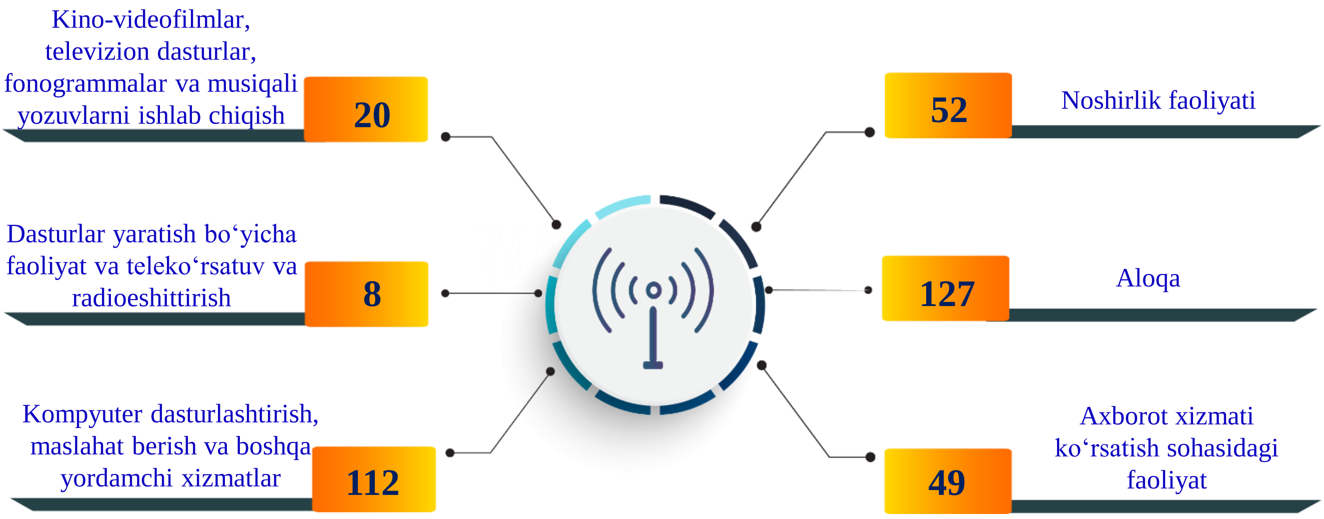

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	199
Xiva sh.	50
Urganch t.	47
Xonqa t.	44
Gurlan t.	39
Hazorasp	36
Shovot t.	32
Xiva t.	31
Qo‘shko‘pir t.	30
Yangiariq t.	26
Bog‘ot t.	25
Yangibozor t.	19
Tuproqqal‘a t.	7

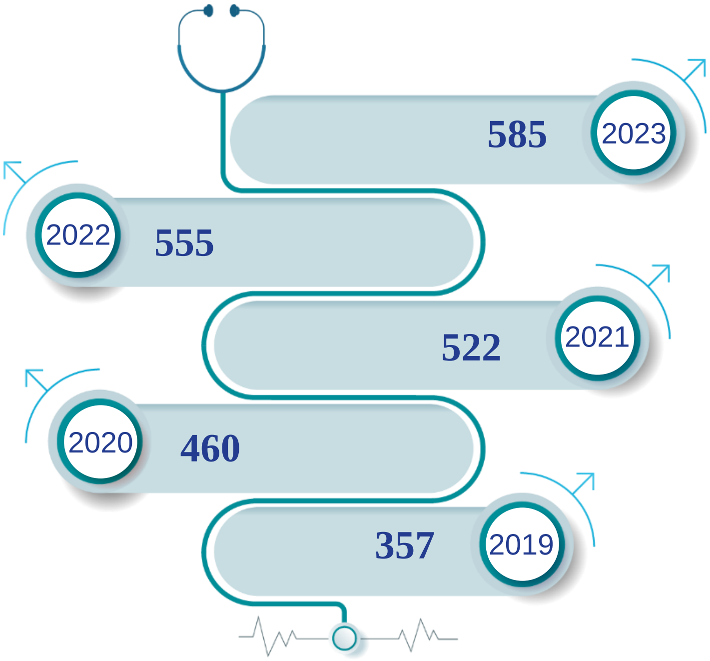

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan jami korxona va tashkilotlarning salmoqli qismi – 504 ta yoki 86,2 foiz ulushi tadbirkorlik subyektlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Yo‘nalishlar bo‘yicha tahlil shuni ko‘rsatdiki:

- sog‘liqni saqlash yo‘nalishiga 94,0 foiz korxonalar to‘g‘ri kelib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 105,8 foizni tashkil etdi;
- yashash uchun joy bilan ta’minlangan holda parvarishlash yo‘nalishidagi korxonalar soni 4,3 foizni tashkil etib, o‘sish sur’ati 100,0 foizni tashkil etdi;
- yashash uchun joy bilan ta’minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish yo‘nalishidagi korxonalar soni ushbu sohaning 1,7 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 100,0 foizni tashkil etdi.

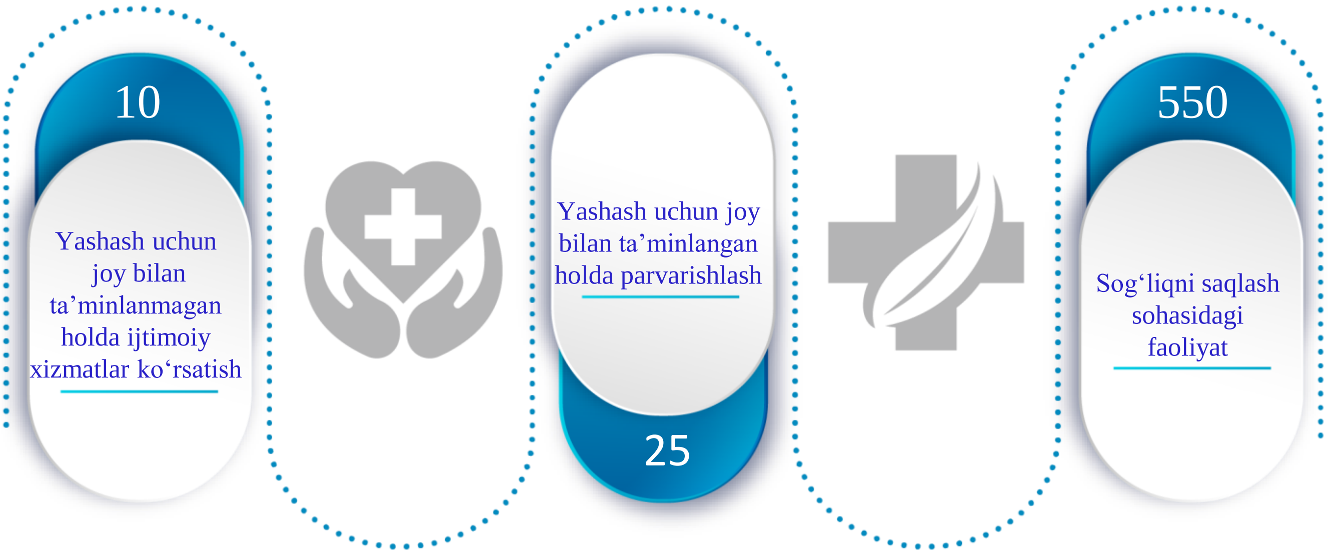

Tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	222
Hazorasp t.	136
Urganch t.	111
Xonqa t.	96
Bog‘ot t.	86
Shovot t.	65
Xiva sh.	62
Qo‘shko‘pir t.	56
Gurlan t.	55
Xiva t.	46
Yangiariq t.	33
Yangibozor t.	24
Tuproqqal’a t.	17

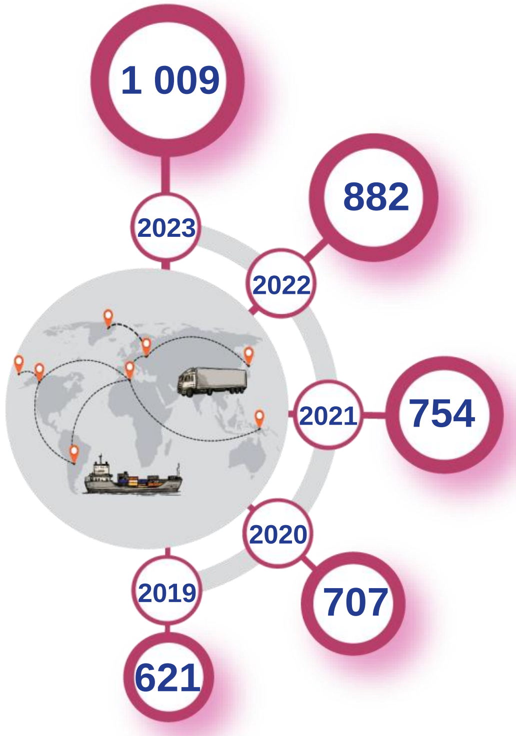

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni jami viloyatdagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonaning 3,9 foizni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda tashish va saqlash xizmatlarining yo‘nalishlari bo‘yicha tahlillar shuni ko‘rsatdiki:

- quruqlikdagi va quvur transporti yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning o‘sish sur’ati 110,7 foizni tashkil etdi;
- ombor xo‘jaligi va yordamchi transport yo‘nalishining o‘sish sur’ati 127,0 foizni;
- pochta va kuryerlik yo‘nalishi 150,0 foizni tashkil etdi;
- havo transporti yo‘nalishida faoliyat yuritayotgan korxona va tashkilotlar soni 133,3 baravarga oshdi.

Havo transporti	Pochta va kuryerlik	Ombor xo‘jaligi va yordamchi transport	Quruqlikdagi va quvur transporti
8	12	221	768

Tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha umumiy ma’lumot

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

	Tadbirkorlik subyektlari soni	Tadbirkorlik subyektlarining jamiga nisbatan ulushi
Mas’uliyati cheklangan jamiyat	12 505	55,5%
Xususiy korxona	4 855	21,6%
Oilaviy korxona	4 878	21,7%
Aksiyadorlik jamiyat	28	0,1%
Boshqalar	247	1,1%

Tashkiliy-huquqiy shakl deganda, subyekt tomonidan mulkning biriktirilishi, shakllantirilishi va undan foydalanish usuli hamda uning bundan kelib chiquvchi huquqiy holati va faoliyat maqsadi tushuniladi. Shuningdek, quyidagilar bilan bog‘liq masalalarni hal qilishda foydalaniladi:

- xo‘jalik yurituvchi subyektlar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan registr, reyestr va kadastrlarning axborot resurslarini shakllantirish;
- tashkiliy-huquqiy shakllar doirasida statistika ma’lumotlarini ishlab chiqish;
- idoralararo axborot almashinishini ta’minlash;
- ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni va hodisalarni tahlil qilish va prognozlashtirish.

Yangi tashkil etilgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil yanvar-aprel oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

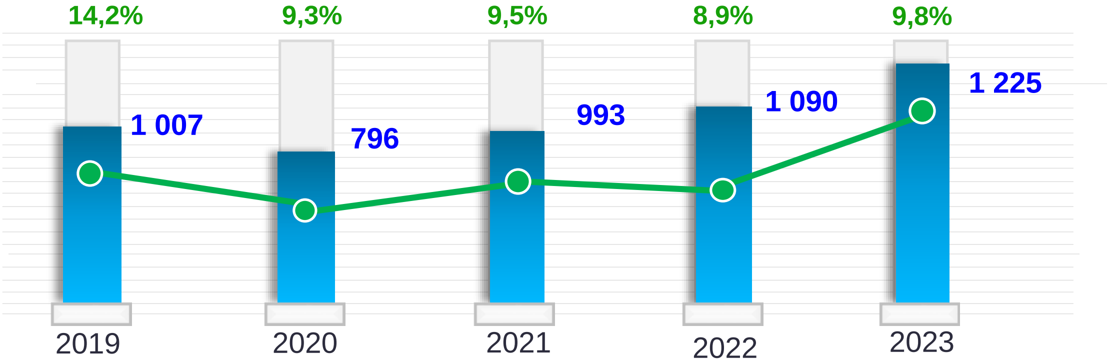

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

157
8,1%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

175
9,6%

Sanoat

66
5,1%

Qurilish

505
11,8%

Savdo

104
12,5%

Tashish va saqlash

35
9,3%

Yashash va ovqatlanish

47
19,4%

Axborot va aloqa

22
8,7%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

114
7,7%

Boshqa turlar

Mas’uliyati cheklangan jamiyati – bir yoki bir necha shaxs tomonidan ta’sis etilgan, ustav fondi (ustav kapitali) ta’sis hujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo‘lingan xo‘jalik jamiyati hisoblanadi. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokchilari uning majburiyatlari bo‘yicha javobgar bo‘lmaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zararlar uchun o‘zlari qo‘shgan hissalari qiymati doirasida javobgar bo‘ladilar. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning o‘z hissasini to‘la qo‘shmagan ishtirokchilari, jamiyat majburiyatlari bo‘yicha har bir ishtirokchi hissasining to‘lanmagan qismi qiymati doirasida solidar javobgar bo‘ladilar.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	178	Shovot t.	86
Hazorasp t.	129	Xiva sh.	68
Yangiariq t.	127	Xiva t.	62
Qo‘shko‘pir t.	121	Xonqa t.	60
Urganch t.	104	Tuproqqal’a t.	51
Gurlan t.	101	Yangibozor t.	45
Bog‘ot t.	93		

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

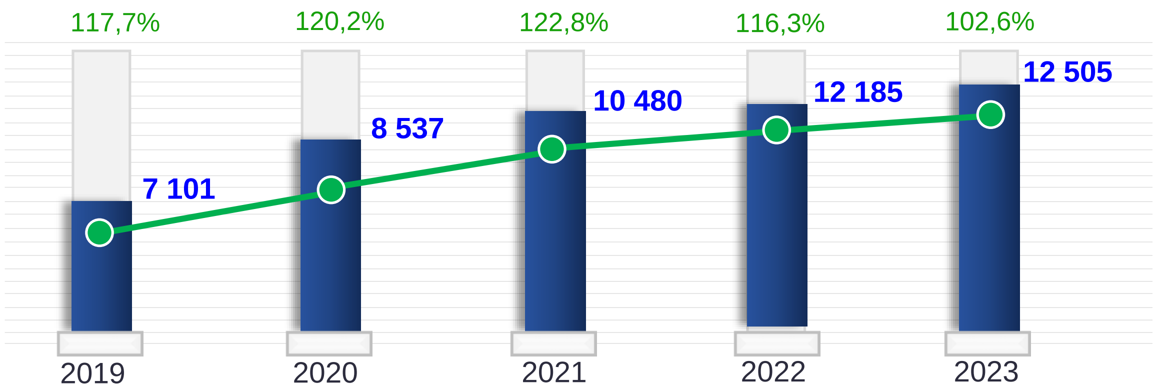

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

1 943

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

1 832

Sanoat

1 292

Qurilish

4 266

Savdo

829

Tashish va saqlash

377

Yashash va ovqatlanish

242

Axborot va aloqa

253

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

1 471

Boshqa turlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra faoliyat ko‘rsatayotgan 22 513 ta tijorat korxona va tashkilotlarining 12 505 tasi mas’uliyati cheklangan jamiyatlar hissasiga to‘g‘ri keladi. Mazkur jamiyatlar mamlakatimizda tadbirkorlik faoliyatining eng keng tarqalgan shakli hisoblanadi.

Sohalar kesimida o‘sish sur’atlarining tahlili shuni ko‘rsatdiki, eng yuqori ko‘rsatkich axborot va aloqada – 123,5 foiz, sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlarda – 118,2 foiz, tashish va saqlash – 114,7 foiz, savdoda – 107,0 foizni tashkil etdi.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	2 378	Xiva t.	856
Urganch t.	1 237	Bog‘ot t.	825
Hazorasp t.	1 104	Xonqa t.	769
Gurlan t.	1 017	Shovot t.	615
Xiva sh.	999	Tuproqqal’a t.	505
Qo‘shko‘pir t.	926	Yangibozor t.	383
Yangiariq t.	891		

Yangi tashkil etilgan xususiy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-aprel oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

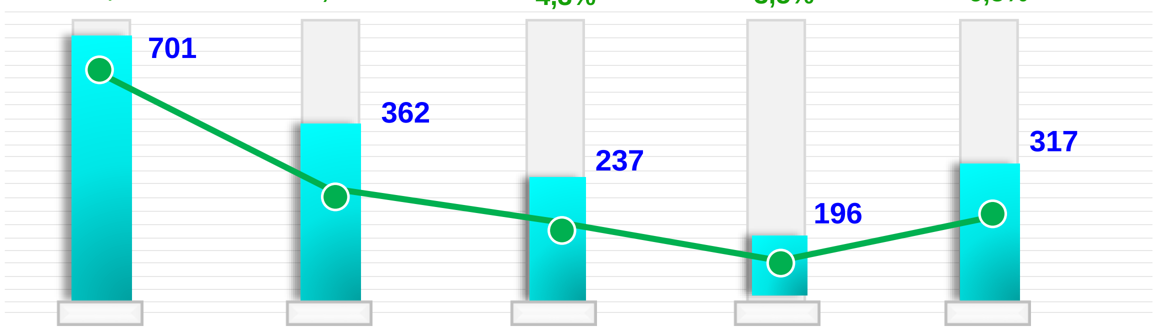

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

13
5,2%
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

48
5,3%
Sanoat

6
1,7%
Qurilish

179
8,7%
Savdo

18
14,1%
Tashish va saqlash

18
5,6%
Yashash va ovqatlanish

6
7,6%
Axborot va aloqa

3
1,6%
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

26
4,5%
Boshqa turlar

Xususiy korxona – mulkdor yagona jismoniy shaxs tomonidan tuzilgan va boshqariladigan tijoratchi tashkilot deb e’tirof etiladi. Xususiy korxona tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shaklidir.

Xususiy korxona o‘z mulkida alohida mol-mulkka ega bo‘ladi, o‘z nomidan mulkiy va shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo‘lishi hamda ularni amalga oshirishi, majburiyatlarni bajarishi, sudda da’vogar va javobgar bo‘lishi mumkin.

2023- yil yanvar-aprel oylarida savdoda yangi tashkil etilgan xususiy korxonalar soni 2022- yilning mos davriga nisbatan 103 taga, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarda 9 taga ko‘paygan.

Hududlar kesimida

Shovot t.	140	Gurlan t.	19
Yangibozor t.	33	Xonqa t.	15
Urganch sh.	29	Xiva sh.	7
Qo‘shko‘pir t.	24	Hazorasp t.	5
Urganch t.	22	Xiva t.	2
Bog‘ot t.	21		

Faoliyat ko‘rsatayotgan xususiy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni | Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

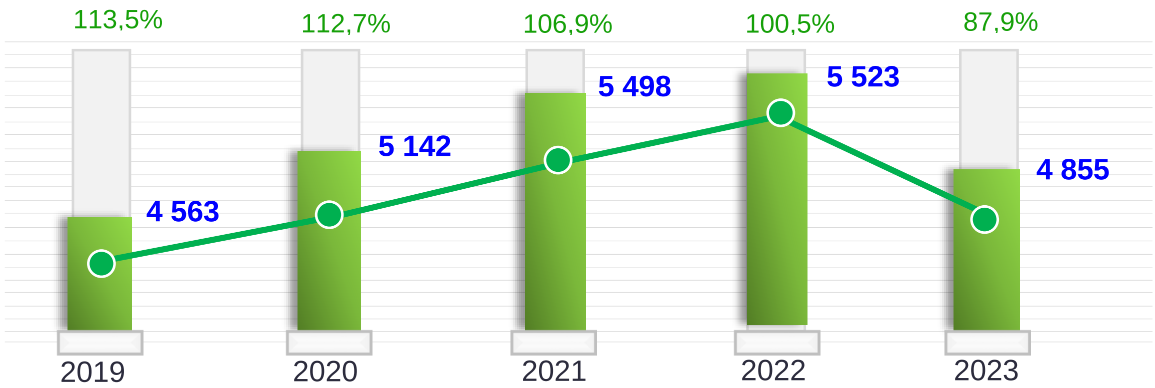

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

249

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

908

Sanoat

363

Qurilish

2 048

Savdo

128

Tashish va saqlash

323

Yashash va ovqatlanish

79

Axborot va aloqa

183

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

574

Boshqa turlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, faoliyat ko‘rsatayotgan xususiy korxonalar soni 2019- yilning mos davri bilan solishtirilganda 6,4 foizga ko‘paygan.

Xususiy tadbirkorlik subyektlari o‘sish sur’atlarining 2019- yilning mos davriga nisbatan ko‘payishiga tashish va saqlash (126,7 foiz), savdo (124,3 foiz), sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish sohalari (123,6 foiz), tumanlar kesimida esa – Shovot (4 marta), Qo‘shko‘pir (135,4 foiz), Bog‘ot (127,0 foiz), Xonqa (125,4 foiz) tumanlari ta’sir ko‘rsatmoqda.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	1 144	Qo‘shko‘pir t.	310
Urganch t.	612	Xiva t.	275
Shovot t.	507	Bog‘ot t.	240
Xonqa t.	489	Hazorasp t.	95
Yangibozor t.	405	Yangiariq t.	87
Gurlan t.	343	Tuproqqal’a t.	37
Xiva sh.	311		

Yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-aprel oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

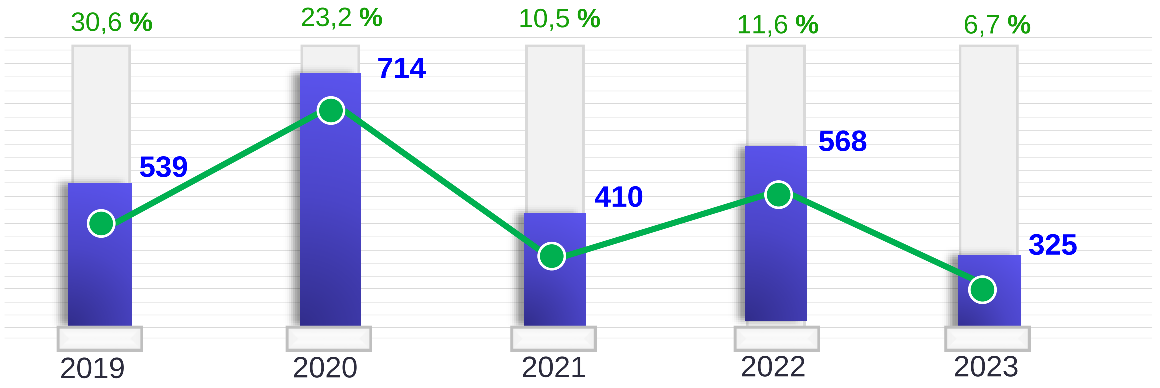

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

23
5,8%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

98
7,6%

Sanoat

3
7,5%

Qurilish

116
6,3%

Savdo

5
10,9%

Tashish va saqlash

47
5,9%

Yashash va ovqatlanish

4
13,3%

Axborot va aloqa

5
7,8%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

24
6,5%

Boshqa turlar

Oilaviy korxona – uning ishtirokchilari tomonidan tovarlar ishlab chiqarish (ishlar bajarish, xizmatlar ko‘rsatish) va realizatsiya qilishni amalga oshirish uchun ixtiyoriy asosda, oilaviy korxona ishtirokchilarining ulushli yoki birgalikdagi mulkida bo‘lgan umumiy mol-mulk, shuningdek, oilaviy korxona ishtirokchilaridan har birining mol-mulki negizida tashkil etiladigan kichik tadbirkorlik subyektidir.

Oilaviy korxona faoliyati uning ishtirokchilari shaxsiy mehnatiga asoslanadi va tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakllaridan biridir.

Hududlar kesimida

Urganch t	46	Yangibozor t.	20
Shovot t.	43	Xonqa t.	18
Xiva sh.	34	Qo‘shko‘pir t.	17
Xiva t.	33	Hazorasp t.	9
Yangiariq t.	33	Gurlan t.	8
Urganch sh.	29	Tuproqqal’a t.	7
Bog‘ot t.	28		

Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

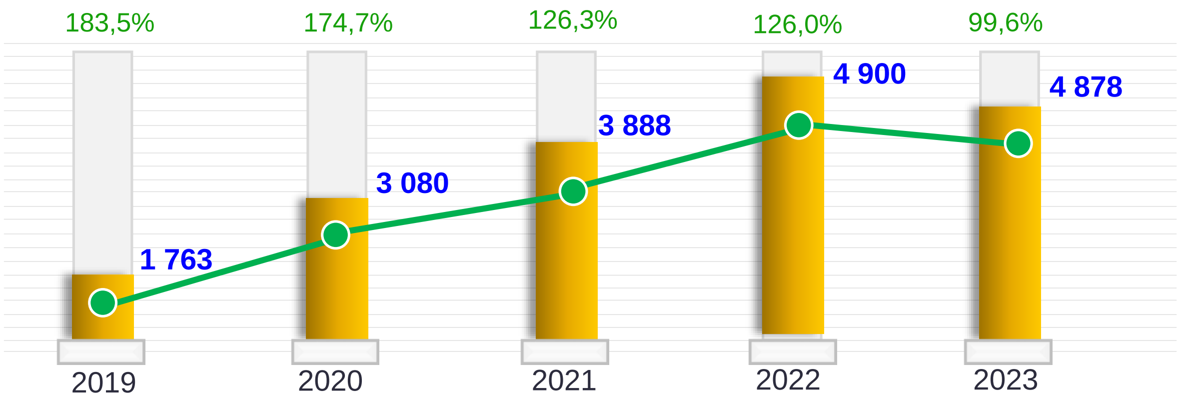

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

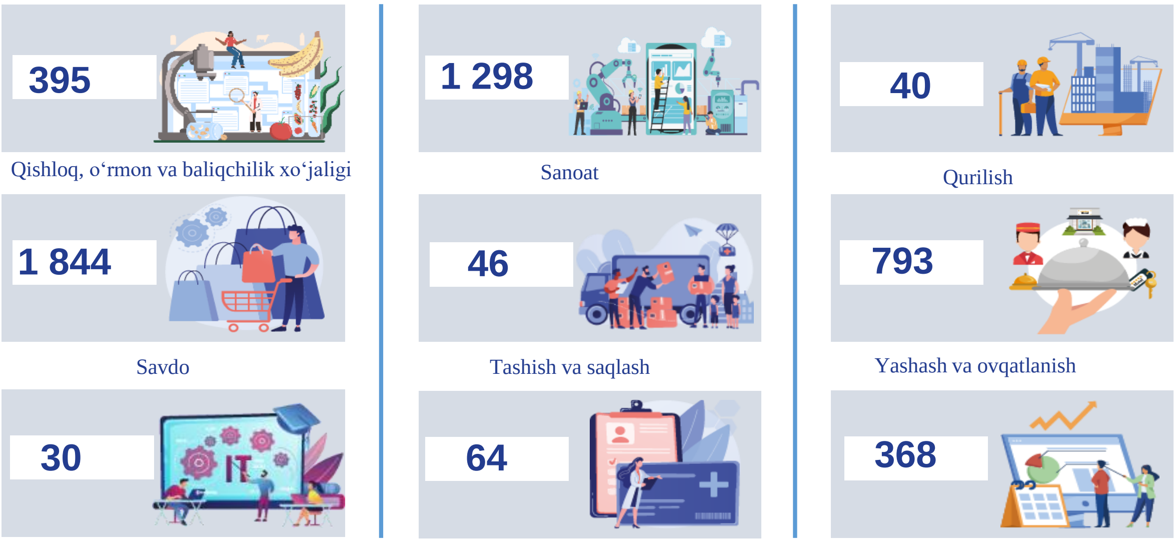

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	395
Sanoat	1 298
Qurilish	40
Savdo	1 844
Tashish va saqlash	46
Yashash va ovqatlanish	793
Axborot va aloqa	30
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	64
Boshqa turlar	368

Yuridik shaxs sifatida davlat ro‘yxatidan o‘tib, faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar soni 2023- yil 1- may holatiga ko‘ra 2019- yilning mos davriga nisbatan 3 115 taga ko‘paygan.

Bu esa quyidagi sohalardagi: savdoda – 472 tadan 1 844 taga (o‘sish 1 372 taga), sanoatda – 509 tadan 1 298 taga (o‘sish 789 taga), yashash va ovqatlanishda – 476 tadan 793 taga (o‘sish 317 taga) korxonalar sonining oshishi bilan izohlanadi.

Hududlar kesimida

Urganch t	631	Yangiariq t.	346
Urganch sh.	611	Shovot t.	334
Xiva sh.	526	Yangibozor t.	291
Xonqa t.	512	Hazorasp t.	145
Qo‘shko‘pir t.	454	Gurlan t.	118
Bog‘ot t.	445	Tuproqqal’a t.	59
Xiva t.	406		

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

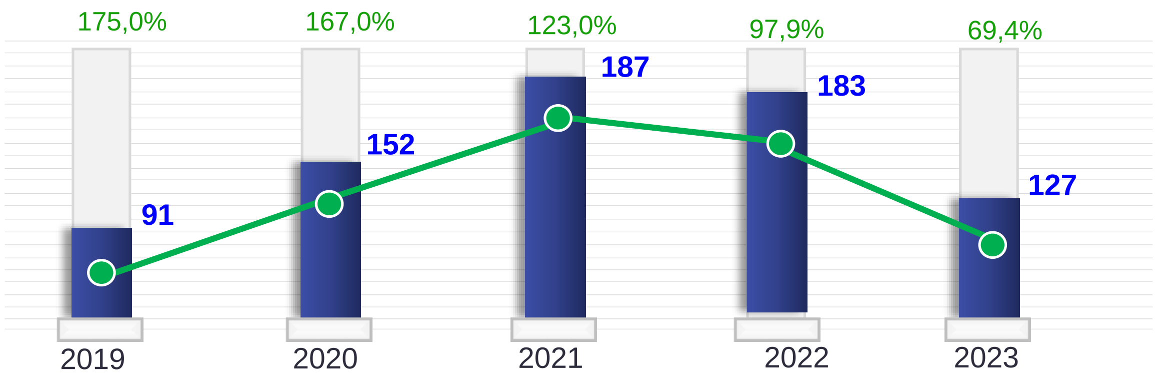

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

15 — Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

44 — Sanoat

12 — Qurilish

25 — Savdo

2 — Tashish va saqlash

8 — Yashash va ovqatlanish

1 — Axborot va aloqa

5 — Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

15 — Boshqa turlar

Keyingi 5 yilda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni 1,4 barobarga oshdi.

Yetakchi o‘rinni 127 ta korxonada to‘liq yoki qisman ulushi mavjud bo‘lgan Turkiya Respublikasi egallagan. Bu viloyatda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar umumiy sonining 26,8 foiz ulushini tashkil etadi. Shuningdek, Xorazm viloyatiga o‘z kapitalini kiritayotgan Rossiya (ulushi 26,0 foiz), Turkmaniston (ulushi 10,2 foiz), Xitoy (ulushi 9,4 foiz) va Janubiy Koreya (ulushi 3,9 foiz) davlatlari ham yetakchilar hisoblanishadi.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	52	Tuproqqal’a t.	6
Xiva t.	10	Yangibozor t.	6
Xiva sh.	8	Qo‘shko‘pir t.	5
Urganch t.	8	Yangiariq t.	5
Xonqa t.	7	Hazorasp t.	4
Gurlan t.	7	Bog‘ot t.	3
Shovot t.	6		

Davlatlar kesimida yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil yanvar-aprel oylarida, birlikda

Rossiya	3
Turkmaniston	2
Polsha	1
Janubiy Koreya	1
Xitoy	1

O‘zbekistonda iqtisodiy o‘sishni jadallashtirish, xalqaro aloqalarni kengaytirish va to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar uchun qulay huquqiy muhit yaratish bo‘yicha keng qamrovli iqtisodiy va ijtimoiy islohotlar olib borilmoqda. Mamlakatning strategik geografik joylashuvi, boy va xilma-xil tabiiy resurslari o‘sish uchun ulkan imkoniyatlarni namoyon etadi. O‘zbekiston hukumati o‘z fuqarolarining farovonligini oshirish, biznesni rivojlantirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etishni rag‘batlantirish maqsadida, chet el investitsiyalarini ko‘paytirishga ustuvor ahamiyat bermoqda.

Davlatlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- may holatiga ko ‘ra, birlikda

Turkiya	34
Rossiya	33
Turkmaniston	13
Xitoy	12
Janubiy Koreya	5
Qozog‘iston	4
Eron	3
Malayziya	3
AQSH	3
Buyuk Britaniya	2
boshqalar	15

O‘zbekistonning yangi tashqi siyosatining asosiy xususiyatlari bu ochiqlik, uzoq muddatli barqaror rivojlanishning ustuvor yo‘nalishlariga e’tibor berish, qo‘shni davlatlar bilan yaxshi qo‘shnichilik munosabatlarini mustahkamlash, xalqaro hamkorlikni beg‘araz asosda kengaytirishdir.

Buning samarasida, bugungi kunda O‘zbekiston iqtisodiyotning turli tarmoqlarida tadbirkorlik faoliyatini yuritish va investitsiyalarni jalb qilish uchun zarur bo‘lgan ichki sharoitlarni yaratish jarayonini rag‘batlantirishga qaratilgan izchil islohotlar amalga oshirilayotgani kuzatilmoqda.

Shuningdek, xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalardan 74 tasi qo‘shma korxonalar, 53 tasi esa xorijiy korxonalar hisobiga to‘g‘ri keldi.

Hududlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy va qo‘shma korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

xorijiy korxonalar		qo‘shma korxonalar
24	Urganch sh.	28
3	Xiva sh.	5
2	Bog‘ot t.	1
3	Gurlan t.	4
2	Qo‘shko‘pir t.	3
4	Urganch t.	4
2	Hazorasp t.	2
4	Tuproqqal’a t.	2
3	Xonqa t.	4
2	Xiva t.	8
1	Shovot t.	5
2	Yangiariq t.	3
1	Yangibozor t.	5

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan qo‘shma va xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- may holatiga ko‘ra, birlikda

Faoliyat turi	xorijiy korxonalar	qo‘shma korxonalar
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	5	10
Sanoat	16	28
Qurilish	4	8
Savdo	12	13
Tashish va saqlash	1	1
Yashash va ovqatlanish	5	3
Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	2	3
Axborot va aloqa	1	1
Boshqa turlar	7	7

So‘nggi yillarda O‘zbekiston iqtisodiyotni jadal o‘zgartirishni boshdan kechirdi va xalqaro hamjamiyatda ochiqlik, innovatsiya va biznes va sarmoyaviy to‘siqlarni bartaraf etishda qat’iylik timsollaridan biri sifatida tobora ko‘proq e’tirof etilmoqda.

Demak, xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar sonining ko‘payishi, avvalambor, mamlakatdagi siyosiy barqarorlik va investitsiya faoliyatining huquqiy asoslari takomillashtirilgani bilan bog‘liq.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri – real vaqt rejimida yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan axborot-ma’lumotnoma tusidagi avtomatlashtirilgan tizim hisoblanib, yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxonalar va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reyestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reyestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Yuridik shaxslarning faollik darajasi – ma’lum bir davrda faoliyat ko‘rsatmayotgan yuridik shaxslarning jami ro‘yxatdan o‘tgan yuridik shaxslarga nisbatining foizdagi ifodasi.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 275- son qarorining 1- ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli bo‘lgan korxonalar va tashkilotlar.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo‘limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

Ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya Vazirligining Davlat xizmatlari markazi ma’lumotlar bazasi asosida 2023- yil 1- may holatiga ko‘ra (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) shakllantirildi.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita Statistika agentligining www.stat.uz rasmiy saytida real vaqt rejimida, so‘ralayotgan yuridik shaxsning (STIR) kodini kiritib, axborotlarni bepul olishlari mumkinligi belgilab qo‘yilgan.

Statistik registrlarni yuritish bo‘limi
Tel.: (62) 22-4-65-11